

Найм дахь нь долооны нэг мөн — Нэгдүгээр дугаар

Миллерийн хоёр Ром

Jeff Pippenger

2023-09-13

Уильям Миллер эш үзүүлдэг хоёр хүчний бүтцэн дээр эш үзүүлэгийн мэдээгээ үндэслэсэн бөгөөд тэрээр тэдгээрийг харь шашинт Ром ба папын Ром мөн хэмээн зөвөөр тодорхойлсон юм.

“Уильям Миллер өөрийн тайлбарзүйн аргыг хэрэглэхдээ, янз бүрийн эш үзүүлэгийн шинжтэй хэсгүүдэд Бурханы ард түмэн болон тэдний дайснуудын хоорондох тэмцлийн дахин давтагдах сэдвийг анзаарчээ. Тэрээр үе үеийн туршид Бурханы ард түмнийг хавчин мөшгөсөн хүчнүүдэд хийсэн шинжилгээндээ хоёр жигшүүрт зүйлийн үзэл баримтлалыг хөгжүүлсэн бөгөөд үүнийг харь шашин (эхний жигшүүрт зүйл) гэж тодорхойлж, сүмийн гаднах хавчигч хүчийг бэлгэддэг хэмээн, мөн папын ёс (хоёр дахь жигшүүрт зүйл) гэж тодорхойлж, сүмийн доторх хавчигч эрх мэдлийг төлөөлдөг хэмээн үзжээ. Хоёр жигшүүрт зүйлийн энэ сэдэв нь түүний дараа өгүүлсэн эш үзүүлэгийн тайлбаруудын ихэнхийг тодорхойлсон юм.” P. Gerard Damsteegt, Foundations of the Seventh-day Adventist Message and Mission, 22.

Адвентизмын теологичид Миллерийн эш үзүүлэгийг хэрэглэх хүрээ нь харь шашин ба папын ёсны хоёр хоосруулагч хүч байсан гэдгийг хүлээн зөвшөөрдөг, гэвч тэд үүнийг Бурханаас түүнд өгөгдсөн үнэн гэж бус, зөвхөн Миллерчүүдийн түүхийн шинжилгээ гэж үздэг байсан ч гэсэн.

“Бурхан Библийг итгэдэггүй нэгэн тариачны зүрх сэтгэлд нөлөөлүүлэхээр Өөрийн тэнгэрэлчийг илгээж, эш үзүүлэгчүүдийг шинжлэн судлуулахад хөтөлсөн юм. Бурханы тэнгэрэлчүүд тэр сонгогдсон хүнийг дахин дахин зорин ирж, түүний оюун санааг чиглүүлэн, Бурханы ард түмэнд үргэлж харанхуй байсаар ирсэн эш үзүүлэгчүүдийг ойлгоход нь нээж өгчээ. Үнэний гинжин хэлхээний эхлэл түүнд өгөгдсөн бөгөөд тэрээр холбоос дараалан холбоосыг эрж хайсаар, эцэст нь Бурханы Үгийг гайхан биширч хардаг болсон. Тэр тэнд үнэний төгс гинжин хэлхээг харжээ. Урьд нь урам зориггүй хэмээн үздэг байсан тэр Үг одоо түүний харааны өмнө өөрийн гоо сайхан, алдар суугаар нээгдэн дэлгэрэв. Тэрээр Судрын нэг хэсэг нь нөгөөгөө тайлбарладгийг харсан бөгөөд нэг эшлэл түүний ойлголтод хаалттай байх үед, Үгийн өөр нэгэн хэсгээс түүнийг тайлбарлах зүйлийг олдог байв. Тэрээр Бурханы ариун Үгийг баяр хөөртэйгээр, мөн хамгийн гүн хүндэтгэл ба сүрдэлт бишрэлтэйгээр эрхэмлэн үздэг байв.” Эртний Бичвэрүүд, 230.

“Түүний тэнгэрэлч” хэмээгдэх Нэгнийг Уайт эгч Габриел мөн хэмээн шууд тодорхойлсон байдаг.

“Би Бурханы өмнө зогсдог Габриел байна’ гэсэн тэнгэрэлчийн үгс нь түүнийг тэнгэрийн ордонд дээд хүндэтгэлийн байр суурь эзэлдгийг харуулдаг. Тэр Даниелд мэдээтэй ирэхдээ, ‘Эдгээр зүйлсэд надтай хамт бат зогсдог нь танай Ноён Михаил [Христ] -аас өөр хэн ч үгүй’ гэж хэлсэн.” Даниел 10:21. Аврагч Илчлэлт номд Габриелын тухай өгүүлэхдээ, ‘Тэрээр үүнийг Өөрийн тэнгэрэлчээр дамжуулан Өөрийн зарц Иоханд илгээж, илэрхийлсэн’ гэж айлджээ.” Илчлэлт 1:1. Мөн тэнгэрэлч Иоханд, ‘Би бол чиний болон эш үзүүлэгч ах дүүсийн чинь хамтран үйлчлэгч мөн’ гэж тунхагласан.” Илчлэлт 22:9, R.V. Гайхамшигт бодол!—Бурханы Хүүгийн дараа хүндэтгэлээр хамгийн ойр зогсдог тэрхүү тэнгэрэлч нь нүгэлт хүмүүст Бурханы зорилгуудыг нээн илчлэхээр сонгогдсон ажээ.” The Desire of Ages, 99.

“Бурханы Хүүгийн дараа хүндэтгэлээр хамгийн ойрхон зогсдог тэр тэнгэрэлч Бурханы зорилгуудыг Уильям Миллерийн оюун ухаанд нээхээр сонгогдсон нь” үнэхээр гайхамшигт бодол мөн. Зөвхөн Гавриел төдийгүй, олон тооны тэнгэрэлч нар түүний эш үзүүлэгчүүдийн талаарх ойлголтыг—“Бурханы ард түмэнд үргэлж харанхуй байсан” тэдгээрийг—удирдан чиглүүлсэн юм. Гавриел болон бусад тэнгэрэлч нар Миллерийг Эхлэлээс эхлэн Библийг дараалан судлан ойлгоход хөтлөн удирджээ. Иймээс тэрээр Даниел номын наймдугаар бүлгийн арван дөрөвдүгээр эшлэлийн хоёр мянга гурван зуун өдрүүдэд хүргэгдэхээсээ нэлээд өмнө Левит хорин зургаадугаар бүлгийн “долоон үе” буюу Библи дэх хамгийн урт хугацааны эш үзүүлэгт (хоёр мянга таван зуун хорин жил) хүргэгдсэн юм.

“Тэгээд би өөрийгөө залбиралд болон Үгийн уншлагад зориулав. Би өөртөө урьдаас тогтсон бүх төсөөлөл, хандлагыг хойш тавьж, Судрыг Судартай нь нягтлан харьцуулж, түүнийг тогтмол бөгөөд аргачлалтайгаар судлахаар шийдсэн юм. Би Эхлэлээс эхэлж, эшлэл бүрийг эшлэлээр нь уншсан бөгөөд тухайн хэсгүүдийн утга нь нууцлаг байдал эсвэл зөрчилтэй холбоотой аливаа эргэлзээнээс намайг чөлөөлөхөөр хангалттай тайлагдах хүртэл түүнээс хурдан ахиагүй. Бүрхэг зүйл таарах бүрд миний дадал нь түүнийг түүнд хамаарах бүх холбогдох хэсгүүдтэй харьцуулах явдал байсан; мөн CRUDEN-ийн тусламжтайгаар, бүрхэг хэсэгт агуулагдсан онцлох үгс орсон Судрын бүх эшлэлийг би шалган үздэг байв. Дараа нь үг бүрийг тухайн эшлэлийн сэдэвт зохих ёсоор нь хамааруулан үзэхэд, хэрэв миний ойлголт Библийн бүх холбогдох хэсэгтэй нийцэж байсан бол, тэр нь цаашид бэрхшээл байхаа больдог байв. Ийнхүү би Библийг анх удаа бүрэн уншин судлахдаа ойролцоогоор хоёр жилийн турш ийм маягаар хандсан бөгөөд энэ нь өөрөө өөрийнхөө тайлбарлагч мөн гэдэгт бүрэн сэтгэл ханасан. Судрыг түүхтэй харьцуулах замаар, биелэгдсэн хэмжээгээрээ бүх эш үзүүлэлэг үгчлэн биелсэн болохыг; мөн Библийн бүх төрөл бүрийн дүрслэл, зүйрлэл, сургаалт үлгэр, адилтгал зэрэг нь эсвэл шууд өөрийнхөө ойр холбоонд тайлбарлагдсан, эсвэл тэдгээрийг илэрхийлсэн нэр томьёо нь Үгийн бусад хэсгүүдэд тодорхойлогдсон байдгийг би олж мэдсэн бөгөөд ийнхүү тайлбарлагдсан тохиолдолд тэдгээрийг тэрхүү тайлбарын дагуу үгчлэн ойлгох ёстой ажээ. Иймээс Библи бол илчлэгдсэн үнэнүүдийн тогтолцоо бөгөөд тэдгээр нь “замын хүн, хэдийгээр мунхаг нэгэн байсан ч, түүнд төөрөх хэрэггүй” хэмээн хэлж болохоор тийм тодорхой бөгөөд энгийнээр өгөгдсөн гэдэгт би итгэлтэй болсон. ...”

“Судруудыг цаашид илүү гүнзгий судалсны эцэст, Харь үндэстнүүдийн ноёрхлын долоон цаг нь Манассегийн олзлогдлоор иудейчүүд бие даасан үндэстэн байхаа больсон

үеэс эхлэх ёстой бөгөөд хамгийн шилдэг он цаг тоологчид үүнийг МЭӨ 677 он гэж тогтоосон; 2300 өдөр нь далан долоо хоногтой хамт эхэлсэн бөгөөд хамгийн шилдэг он цаг тоологчид үүнийг МЭӨ 457 оноос эхэлсэн гэж тогтоосон; мөн өдөр тутмын тахилыг халж, эзгүйрүүлэн сүйтгэгч жигшүүртийг босгосноор эхэлдэг 1335 өдөр нь, Даниелын долоодугаар бүлэг, арван нэгдүгээр зүйлд өгүүлснээр, харь шүтээний жигшүүрт зүйлсийг зайлуулсны дараах Папын ноёрхлыг тогтоосон үеэс тоологдох ёстой бөгөөд миний лавлаж чадсан хамгийн сайн түүхчдийн үзэж байгаагаар энэ нь МЭ 508 оны орчмоос оногдох ёстой гэж би дүгнэв. Эдгээр эш үзүүлэгийн бүх хугацааг, тэдгээрийг илэрхий тоолох ёстой байсан үйл явдлуудын хувьд хамгийн шилдэг он цаг тоологчдын тогтоосон тус тусын он сараас тооцвол, тэд бүгд хамтдаа, МЭ 1843 оны орчимд төгсөх байв. Ийнхүү би 1818 онд, Судруудыг хоёр жил судалж дуусахдаа, тэр үеэс хойших ойролцоогоор хорин таван жилийн дотор бидний өнөөгийн байдлын бүх хэрэг явдал эцэслэн дуусах болно гэсэн сүр жавхлант дүгнэлтэд хүрсэн юм...” William Miller’s Apology and Defense, 6, 12.

Эхлэн дурдагдах зарчим нь хамгийн түрүүнд дурдагдсан зүйл хамгийн их ач холбогдолтойг тогтоодог бөгөөд Илчлэлт номын нэгдүгээр бүлгийн нэгдүгээр эшлэлд хамгийн түрүүнд дурдагддаг зүйл нь Эцэг Өөрийн захиасыг Есүст өгч, Тэр нь цааш Өөрийн тэнгэрэлчид өгч, тэр нь улмаар нэгэн эш үзүүлэгчид өгч, тэр нь дараа нь үүнийг бичиж сүмүүдэд илгээдэг тэрхүү дамжуулан мэдэгдэх үйл явц юм. Адвентизм Вильям Миллерийн ажил ба нээлтүүдийг няцаахдаа тэд зөвхөн өөрсдийн үндэс суурийг няцаагаад зогсоогүй, харин Миллерийг ойлголтууддаа хүргэсэн тэрхүү дамжуулан мэдэгдэх үйл явцыг мөн няцаасан бөгөөд тэд сорилтын хугацаа хаагдахын яг өмнө нээгддэг Есүс Христийн Илчлэлтийг хүмүүс ойлгох цорын ганц зам болох тэрхүү үйл явцыг ч няцаасан юм.

Миллер Левит номын долоон цаг хугацаа МЭӨ 677 онд эхэлснийг ойлгохоор удирдуулсан юм. Эзэн Хайрам Эдсоныг ашиглан долоон цаг хугацааны тараан бутраалт Израилийн хойд арван овгийн эсрэг мөн хэрэгжсэн болохыг тодорхойлуулсан нь 1856 он хүртэл болоогүй байв. Эзэн долоон цаг хугацааны тухай ойлголтыг Миллерийн долоон цаг хугацааны талаарх суурь нээлттэй нийцүүлэн, гэвч түүнээс хол давуулан хөгжүүлэхийг оролдож байсан юм. Гэвч 1856 онд Хайрам Эдсоны танилцуулсан гэрэл учир битүүлгээр төгсгөлдөө хүрсэн бөгөөд учир нь цувралын найм дахь өгүүлэл тухайн үед Review and Herald сэтгүүлийн эрхлэгч байсан Жеймс Уайтын “Үргэлжлэлтэй” гэсэн үгээр өндөрлөсөн юм. Энэ нь “үргэлжлэх” ёстой байсан боловч 2001 оны 9-р сарын 11-ний дараах үе хүртэл биш байсан бөгөөд тэр үед Эзэн Өөрийн ард түмнийг “хуучин жимүүд” рүү, эцэст нь Хайрам Эдсоны бичиж үлдээсэн дуусаагүй өгүүллүүдийн цуврал руу хөтөлсөн билээ.

Бид одоогоор Агуу Урам Хугаралтын дараахан эхэлсэн бослогын талаар авч үзэхгүй, харин зөвхөн дараахыг тэмдэглэх гэж байна: хэдийгээр Миллер Левит 26 дахь «долоон цаг үе»-д хөтлөгдсөн боловч, Эзэн энэ сэдвийн талаар Миллерийн тавьсан суурь ойлголтоос цааш «долоон цаг үе»-ийн анхны ойлголтыг улам гүнзгийрүүлэн нэмэгдүүлэхээр зорьсон нь тодорхой байна. Тэрээр 1844 оны 10-р сарын 23-нд Христ Хамгийн Ариун Газарт шилжин орсны үзэгдлийг өгөхөөр урьд нь сонгож байсан, яг тэр түүхэн үеийн өнөөх л зарц Хайрам Эдсоныг сонгосон юм.

Тиймээс би Адвентист теологичийн үгийг ашигласан нь Миллерийн эш үзүүлэлтийн бүх хэрэглээний хүрээ нь Даниелын номд “өдөр тутмын” (шүтээнлэг) хэмээн дүрслэгдсэн, үргэлж “гэм нүгэл” эсвэл “жигшүүрт зүйл”-тэй холбогддог хоёр хоосруулагч хүчний тухай түүний ойлголт дээр үндэслэж байсныг хүлээн зөвшөөрөхийн тулд билээ; эдгээр нь хоёулаа папизмын хоосруулагч хүчний өөр өөр талыг илэрхийлдэг. Ромын хүчнүүдийн талаархи Миллерийн суурь ойлголт түүний төлөөлөн харуулдаг түүхээс хойш үлэмжхэн өсөн нэмэгджээ.

Бурханы тэнгэрэлчүүд, тэр дундаа Габриел, Миллерийг түүний тунхагласан ойлголтууд руу удирдсан. Тэдгээр ойлголтод түүний тунхагласан эш үзүүлэлгүүд, түүний хэрэглэсэн Библийн тайлбарлах зарчмууд, мөн эш үзүүлэлгүүдийг зөв зохион байгуулах боломжийг түүнд олгосон хүрээ багтаж байв. Даниелд өгүүлэгдсэн сүйрэл авчрагч хоёр хүч нь харь Ром болон папын Ром мөн гэсэн хүрээг Миллерт өгсөн юм. Америкийн төлөөх Ирээдүй нь луу, араатан, хуурамч эш үзүүлэгч гэсэн сүйрэл авчрагч гурван хүчний хүрээ рүү удирдуулав.

Тэгээд би луугийн амнаас, араатны амнаас, мөн хуурамч эш үзүүлэгчийн амнаас мэлхий мэт гурван бузар сүнс гарч ирэхийг харлаа. Учир нь тэд бол гайхамшгууд үйлдэгч чөтгөрүүдийн сүнснүүд бөгөөд тэд Төгс Хүчит Бурханы агуу өдрийн тулалдаанд тэднийг цуглуулахын тулд газрын хаад болон бүх дэлхий рүү явдаг. Илчлэл 16:13, 14.

Америкийн хүрээний ирээдүй нь Миллерийн ажлын дээр байгуулагдсан боловч түүний ажил зогссон цэгээс цааш үргэлжилдэг. Адвентизм түүний хүрээнээс салж, урвасан протестантизм ба Ромын теологид эргэн очсон. Даниелын номонд эхэлсэн тэрхүү ижил эш үзүүлэлтийн шугам Илчлэлт номонд үргэлжлэн авч үзэгддэг.

“Илчлэлт бол лацтай ном мөн, гэвч тэр нь бас нээгдсэн ном юм. Энэ нь дэлхийн түүхийн эцсийн өдрүүдэд тохиолдох гайхамшигт үйл явдлуудыг тэмдэглэн өгүүлдэг. Энэхүү номын сургаалууд нь тодорхой бөгөөд нууцлаг, ойлгомжгүй зүйл биш юм. Үүнд Даниелд гардагтай адил эш үзүүлэлтийн нэгэн ижил шугам үргэлжлэн авч үзэгдсэн байдаг. Зарим эш үзүүлэлтийг Бурхан давтан хэлсэн нь тэдгээрт ач холбогдол өгөх ёстойг харуулж байна. Эзэн үлэмж ач холбогдолгүй зүйлсийг давтан хэлдэггүй.” Manuscript Releases, 9-р боть, 8.

Миллер Илчлэлт номын эш үзүүлэлгүүдийг ойлгож чадаагүй, учир нь Даниелд маш тодорхой ялган заагдсан байдаг харь шашинтны болон папын ёсны шугам Илчлэлт номд улам дэлгэрэнгүй тайлбарлагдан, эш үзүүлэлтийн түүхийн тавцанд дараагийн удаа гарч ирэх хавчигч эрх мэдлийг багтаасан байдаг.

“Харь шашинтнаар дамжин, улмаар Папын эрх мэдлээр дамжин, Сатан Бурханы үнэнч гэрч нарыг газраас арчин үгүй хийхээр олон зууны турш өөрийн хүчийг хэрэгжүүлэв. Харь шашинтнууд ба папистууд нэг лууны сүнсээр хөдөлгөгдөж байлаа. Тэдний ялгаа гэвэл, Бурханд үйлчилж буй дүр үзүүлдэг Папын эрх мэдэл нь илүү аюултай, илүү харгис дайсан байсан явдал төдий байв. Романизмын зуучлалаар Сатан ертөнцийг олзлон эрхшээлдээ оруулав. Бурханы хэмээн нэрлэгддэг сүм энэ төөрөгдлийн эгнээнд автагдан орсон бөгөөд Бурханы ард түмэн мянгаас илүү жилийн турш лууны хилэн дор

зовлон амсав. Папын эрх мэдэл хүч чадлаасаа салж, хавчлагыг зогсоохоос өөр аргагүй болоход, Иохан лууны дуу хоолойг давтан цуурайтуулж, мөнөөх л харгис, Бурханыг доромжилсон ажлыг үргэлжлүүлэх шинэ нэгэн хүч гарч ирж байгааг үзэв. Сүм болон Бурханы хуульд эсрэг дайтах хамгийн сүүлчийн энэ хүчийг хурганы мэт эвэртэй араатнаар бэлгэдсэн байлаа. Түүнээс өмнөх араатнууд тэнгисээс гарч ирсэн бол, энэ нь газраас гарч ирсэн нь бэлгэдэгдсэн үндэстэн тайван байдлаар мандан гарсныг илэрхийлнэ. ‘Хурганы адил хоёр эвэр’ нь Америкийн Нэгдсэн Улсын Засгийн газрын шинж чанарыг, түүний хоёр үндсэн зарчим болох Бүгд Найрамдах үзэл ба Протестантизмаар илэрхийлэгдсэн байдлаар, тун зохистойгоор төлөөлнө. Эдгээр зарчим нь үндэстний маань хүч чадал ба хөгжил цэцэглэлтийн нууц мөн. Анх Америкийн эрэгт хоргодох орон олсон хүмүүс папын эрх мэдлийн ихэрхэн шаардлага болон хаант засаглалын дарангуйллаас ангид нэгэн улсад хүрснээ баярлан хөөрч байв. Тэд иргэний болон шашны эрх чөлөөний өргөн суурин дээр тулгуурласан төрийн байгууллыг тогтоохоор шийдсэн юм.”

“Гэвч эш үзүүлэгийн харандааны хатуу тодруулга энэ амгалан дүр зурагт өөрчлөлт гарч буйг илчилдэг. Хурганы адил эвэртэй араатан луугийн дуу хоолойгоор ярьж, ‘өөрийнх нь өмнөх анхны араатны бүх эрх мэдлийг хэрэгжүүлдэг.’ Эш үзүүлэгт, тэрээр газар дээр оршин суугчдад араатанд дүр бүтээхийг хэлнэ, мөн ‘тэрээр бага, их, баян, ядуу, чөлөөт, боол бүгдэд нь баруун гар дээрээ эсвэл духан дээрээ тэмдэг авахуулдаг; тэгээд тэр тэмдэг, эсвэл араатны нэр, эсвэл түүний нэрийн тоог авсан нэгнээс өөр хэн ч худалдаж авч, худалдаж зарж чадахгүй’ хэмээн тунхагладаг. Ийнхүү Протестантизм Папын ёсны мөрөөр даган явдаг.” Signs of the Times, November 1, 1899.

Миллерийн хувьд Илчлэлт арван гурав дахь тэнгисийн араатан болон газрын араатан нь эхлээд харь Ромыг, дараа нь папын Ромыг төлөөлж байв. Миллер мөн өөрийн тайлбарын хүрээг Илчлэлт арван долоод хэрэглэхийг оролдсон боловч папын засгийн үхлийн шарх эдгэрэх явдал, Америкийн Нэгдсэн Улс болон Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын эш үзүүлэгийн үүрэг нь тэнгэрэлч нараар дамжуулан түүнд өгөгдсөн бурханлаг хүрээний гадна байв. Түүний хувьд Илчлэлт арван гуравт газраас гарч ирсэн араатан нь папын засаг байжээ.

Миллер бол Харанхуй үеэс гарч ирсэн боловч өөрсдийгөө протестант хэмээн тунхаглагчдын гараас протестантизмын нөмрөгийг авахад хэрэглэгдэх ёстой элч байв. Америкийн Нэгдсэн Улс луу шиг ярих үе, Бүгд найрамдах үзэл ардчилал болон хувирч, тэрслүү протестантизм тэрслүү засаглалтай нэгдэн, папын ёсны дүр болох сүм ба төрийн нэгдлийг дахин давтах цаг нь түүний өдрүүдэд хараахан ирээгүй, ирээдүйд хэвээр байлаа. Ийм учраас тэр Өгүүллийн номыг тэнгэрэлч нараас өөрт нь өгөгдсөн тэнгэрлэг хүрээнд багтаан байрлуулахыг оролдсон юм.

Тэрээр 1798 онд Даниелын найм, есдүгээр бүлгүүд дэх Улай мөрний үзэгдэл лацгүй болгогдоход бий болсон мэдлэгийн өсөлтийг ойлгохоор сонгогдсон юм. Америкийн хувьд, Даниелын арван нэгдүгээр бүлгийн дөчдүгээр зүйлд дүрслэгдсэнчлэн хуучин Зөвлөлт Холбоот Улсыг төлөөлж байсан орнууд папын засаглал болон Америкийн Нэгдсэн Улсад арчигдан зайлуулагдсан 1989 онд лацгүй болсон Даниелын аравдугаар бүлгээс арван

хоёрдугаар бүлэг хүртэлх Хиддекел мөрний үзэгдлийг ойлгох нь ирээдүйн хэрэг байв.

Ирээдүй Америкийн төлөө байгууллагад тэнгэрэлчүүдийн өгсөн суурь бүтэц нь луу, араатан, хуурамч эш үзүүлэгчийн гуравласан нэгдлийн хүрээнд эш үзүүлэгийг танин тодорхойлох болон хэрэгжүүлэхэд үндэслэсэн байв.

“Даниелын Бурханаас хүлээн авсан гэрэл нь ялангуяа эдгээр эцсийн өдрүүдэд зориулан өгөгдсөн юм. Түүний Шинарын агуу мөрнүүд болох Улай, Хиддекелийн эргээр үзсэн үзэгдлүүд эдүгээ биеллийн явцад байна, мөн урьдчилан зөгнөгдсөн бүх үйл явдал удахгүй тохиолдох болно.” Testimonies to Ministers, 112.

Миллерчүүд шүүлт эхэлснийг тунхаглан, эхний ба хоёр дахь тэнгэрэлчийн мэдээг дэлгэн толилуулсан. Америкийн Ирээдүй гурав дахь тэнгэрэлчийн мэдээг толилуулж байна.

Би тарьсан, Аполл усалсан; харин ургалтыг Бурхан өгсөн. Тиймээс таригч нь ч, услагч нь ч юу ч биш, харин ургалтыг өгдөг Бурхан мөн. Тарьдаг нэгэн ба усалдаг нэгэн нь нэг бөгөөд хүн бүр өөрийн хөдөлмөрийн дагуу өөрийн шагналыг хүлээн авна. Учир нь бид Бурхантай хамтран хөдөлмөрлөгчид мөн; та нар Бурханы тариалангийн талбай, та нар Бурханы барилга мөн. Надад өгөгдсөн Бурханы нигүүлслийн дагуу би мэргэн ерөнхий барилгач мэт суурийг тавьсан, өөр нэг нь түүн дээр нь барьж байна. Харин хүн бүр түүн дээр хэрхэн барьж байгаагаа анхаараг. Учир нь тавигдсан сууриас өөр суурийг хэн ч тавьж үл чадна; тэр суурь нь Есүс Христ мөн. 1 Коринт 3:6–11.

Гурав дахь тэнгэрэлчийн мэдээг зөвөөр тунхаглахын тулд та эхний хоёр тэнгэрэлчийн мэдээг мөн адил тунхаглах ёстой. Учир нь эхний ба хоёр дахь нь байхгүйгээр гурав дахь нь байж үл чадна гэдгийг бидэнд мэдүүлсэн байдаг. Эхний ба хоёр дахь мэдээ нь суурь бөгөөд гурав дахь нь оройн чулуу мөн. Харин гурав дахь мэдээ хэзээ ч эхний ба хоёр дахь мэдээг үгүйсгэхгүй, эсвэл тэдэнтэй зөрчилдөхгүй. Хэрэв тийнхүү үйлдвэл, тэр нь жинхэнэ мэдээ биш юм.

“Эхний болон хоёр дахь мэдээ нь 1843, 1844 онуудад өгөгдсөн бөгөөд бид эдүгээ гурав дахь мэдээний тунхаглалын дор байна; гэвч эдгээр гурван мэдээг бүгдийг нь цаашид ч тунхаглах ёстой. Үнэнийг эрэлхийлж буй хүмүүст тэдгээрийг дахин давтан хүргэх нь урьдын адил одоо ч туйлын чухал хэвээр байна. Бичгээр болон дуу хоолойгоор бид тэрхүү тунхаглалыг эгшиглүүлэх ёстой бөгөөд тэдгээрийн дараалал, мөн биднийг гурав дахь тэнгэрэлчийн мэдээнд хүргэдэг эш үзүүлгүүдийн хэрэглээг харуулах ёстой. Эхний болон хоёр дахьгүйгээр гурав дахь нь байх боломжгүй. Эдгээр мэдээг бид хэвлэмэл нийтлэлүүдээр, номлолоор дамжуулан дэлхийд хүргэх ёстой бөгөөд эш үзүүлэгийн түүхийн шугамд болсон зүйлс болон болох зүйлсийг үзүүлэх ёстой.” Selected Messages, book 2, 104, 105.

Миллеритүүдийн түүх болон бидний түүхийн талаар маш сайхан нэгэн ажиглалт бий. Миллеритүүд эхлэл нь байсан, харин бид төгсгөл нь юм. Тэд эхний болон хоёр дахь тэнгэрэлчийн мэдээг тунхаглаж, түүгээр амьдарсан. Бид гурав дахь тэнгэрэлчийн мэдээг тунхагладаг. Тэдний лац тайлагдаагүй мэдээ (Улай үзэгдэл) Даниелын хоёр бүлэгт байдаг бол, биднийх (Хиддекел үзэгдэл) гурван бүлэгт байдаг. Тэд эхний болон хоёр дахь гай

зовлонг тодорхойлж, хоёр дахь гай зовлонгийн биеллийн дунд амьдарсан. Бид гурав дахь гай зовлонгийн биеллийн дунд үүнийг тодорхойлон амьдарч байна. Тэдний эш үзүүлэгийн хэрэглээний хүрээ нь харь Ром (луу) болон папын Ром (араатан) байв. Бидний эш үзүүлэгийн хэрэглээний хүрээ нь орчин үеийн Ром бөгөөд энэ нь гурвалсан араатан юм.

Илчлэл номын арван долоодугаар бүлэгт папын Ром нь долоогоос гарсан найм дахь нь хэмээн тодорхойлогдсоныг авч үзэж эхлэхдээ, суурь түүхийн үед Миллерийн хөдөлгөөний дагалдагчид Ромын талаар юуг ойлгож байсан бэ гэдгийг анхааран үзэх нь зүйтэй. Гурав дахь тэнгэрэлч нэмэлт гэрэлтэй байх боловч, тэр гэрэл хэзээ ч тогтоогдсон үнэнийг зөрчихгүй.

Даниелын хоёр, долоо, найм, арван нэг, арван хоёрдугаар бүлгүүдэд бусад хүчнүүдийн хамт Ромыг тодорхойлдог. Бид 1798 оноос өмнөх Ромын хоёр үе шатыг, өөрөөр хэлбэл харь болон папын үеийг, Миллерийн эш үзүүлэгийн хэрэглээний хүрээ болгон авч үзэж байна. Миллер болон анхдагчид Даниелын арван нэгэн бүлгийн арван дөрөвдүгээр эшлэл дэх “чиний ард түмний дээрэмчид”-ийг Ромыг төлөөлдөг гэж тодорхойлдог.

Тэр цаг үед өмнөдийн хааны эсрэг олон хүн босно. Танай ард түмний дундах хүчирхийлэгчид ч үзэгдлийг батлан тогтоохын тулд өөрсдийгөө өргөмжлөх боловч тэд унана. Даниел 11:14.

Энэ эшлэлийн дотор авч үзэх ёстой дор хаяж хоёр чухал зүйл бий. Уг эшлэл дэх “үзэгдэл” гэсэн үг нь Даниелын номд “үзэгдэл” хэмээн орчуулагдсан еврей хоёр үгийн нэг юм. “Үзэгдэл” хэмээн орчуулагдсан еврей үгсийн нэг нь *châzôn* бөгөөд зүүд, эсвэл эш үзүүлэлт, эсвэл үзэгдэл гэсэн утгатай. *châzôn* гэдэг үг нь эш үзүүлэгийн түүх, эсвэл тодорхой хугацааг илэрхийлдэг бөгөөд Даниелд арван удаа тохиолддог ба бүх тохиолдолд “үзэгдэл” хэмээн орчуулагдсан байдаг.

“Үзэгдэл” гэж мөн орчуулагддаг өөр нэг еврей үг нь *mar-eh'* бөгөөд “төрх байдал”, “харагдах байдал” гэсэн утгатай. *mar-eh'* гэдэг үг нь нэгэн дан харагдалт, цаг хугацааны нэгэн тодорхой мөчийг зааж өгдөг. *mar-eh'* гэх еврей үг Даниел номд арван гурван удаа тохиолддог бөгөөд зургаан удаа “үзэгдэл”, дөрвөн удаа “царай төрх”, хоёр удаа “харагдах байдал”, нэг удаа “сайн төрхтэй” гэж орчуулагдсан байдаг.

Чиний ард түмний дээрэмчид нь Ромыг төлөөлдөг бөгөөд иймээс Даниелын ном дахь эш үзүүлэгийн “үзэгдэл”-ийг тогтоож өгдөг эш үзүүлэгийн сэдэв нь Ром мөн юм. Ийм учраас Ромын эш үзүүлэгийн бэлгэдэл болох ач холбогдлыг ойлгох нь чухал юм.

Зөгнөлийн логик нь зөгнөлийн түүхийг төлөөлдөг “үзэгдэл” хэмээх үг нь Илчлэл номд авч үзэгддэг мөнөөх л “үзэгдэл” мөн байхыг шаарддаг. Учир нь өдөөлт нь Даниел ба Илчлэл хоёрыг нэгэн ном, тэдгээр нь бие биеэ нөхөн гүйцээдэг, бие биеэ төгөлдөржүүлдэг бөгөөд Даниелд оршиж буй тэрхүү нэгэн зөгнөлийн шугам Илчлэлд үргэлжлэн авч тавигддаг хэмээн тодорхойлдог. Зөгнөлийн Сүнсэн дэх эдгээр санаануудыг энэ цуврал өгүүллүүдэд аль хэдийн багтаасан тул би тэдгээрийг дахин оруулахгүй. Харин Бид бас өмнө нь багтаасан, Систер Уайтаас авсан өөр нэгэн санааг нэмж хэлье. Тэр санаа нь Библийн бүх

номууд Илчлэл номд уулзан төгсдөг явдал юм. Даниелд байдаг бөгөөд Ромын зөгнөлийн сэдвээр тогтоогдсон зөгнөлийн түүхийн “үзэгдэл” (châzôn) нь Библийн турш дахь зөгнөлийн түүхийн үзэгдлийг төлөөлдөг. Библийн бүх номууд Илчлэлд уулзан төгсдөг бөгөөд Бурхан Өөртэйгөө хэзээ ч зөрчилддөггүй. Хэзээ ч! Хэрэв та Тэр тэгсэн гэж бодож байвал, та ямар нэг зүйлийг буруу ойлгож байна. Мөнөөх еврей үг (châzôn) нь Сургаалт үгсийн номд ч бас “үзэгдэл” хэмээн орчуулагдсан байдаг.

Үзэгдэл үгүй газар ард түмэн мөхдөг; харин хуулийг сахигч хүн ерөөлтэй ээ. Сургаалт үгс 29:18.

Энэ бол уг эшлэлийн талаар авч үзэх ёстой эхний зүйл мөн. Хэрэв бид Ромыг буруугаар ойлговол, эш үзүүлэгийн түүхийн үзэгдлийг тогтоож чадахгүй. Тэр баримт нь үндсэндээ түүхийн туршид Ромын тухай эш үзүүлэгийн сэдвийг устгахын тулд хуурамч теологи нэвтрүүлсэн иезуитүүд болон бусад хүмүүсийн хүчин чармайлтыг тодорхойлдог. Бид Ромын талаарх суурь ойлголтыг авч үзэхдээ үүнийг санаж байх ёстой.

“Үгийн тухай ойлголтдоо будилдаг, антихристийн утга учрыг олж харахгүй байгаа хүмүүс гарцаагүй өөрсдийгөө антихристийн талд тавих болно. Одоо бидэнд ертөнцтэй уусах цаг огт үгүй. Даниел өөрийн хувь ноогдолдоо, өөрийн байранд зогсож байна. Даниел ба Иоханы эш үзүүлэгчдийг ойлгох ёстой. Тэд бие биеэ тайлбарладаг. Тэд хүн бүрийн ойлгох ёстой үнэнүүдийг ертөнцөд өгдөг. Эдгээр эш үзүүлэгчүүд ертөнцөд гэрчлэл болох ёстой. Эцсийн эдгээр өдрүүдэд тэдгээрийн биеллээр тэд өөрсдийгөө өөрсдөө тайлбарлах болно.” Kress Collection, 105.

Та эсрэгхристийн (Ромын) утга учрыг олж харахгүй бол Ромтой нэгдэх бөгөөд энэ сэрэмжлүүлэг нь Даниел ба Илчлэлт номуудыг ойлгож чадах эсэх, эс чаддах эсэхийн хүрээнд байрлуулсан байдаг. Миллерчүүд Ромыг тодорхойлсондоо тулгуурлан Адвентизмын суурь ойлголтыг байгуулсан. Тэд Ромыг хоёр хоосруулагч хүчээр төлөөлүүлэн үзүүлснийг, тэр хоёулаа Ромын үе шат мөн боловч Илчлэлт номд дүрслэгдсэнчлэн Ромыг гурвалсан холбоо болгон харах түүхэн байр сууринд хараахан хүрээгүй байсныг ойлгож байв. Иймээс Даниел нь Миллерчүүдээр төлөөлөгдөх суурь мөн, харин Илчлэлт нь Future for America-гаар төлөөлөгдөх оргил чулуу юм. Даниел арван нэгийн арван дөрөвдүгээр эшлэлээс бидний тодорхойлон тэмдэглэхийг хүсэж буй өөр нэг зүйл бий.

Миллер болон анхны пионерыуд Небухаднезарын зүүдний дүрслэл нь Вавилон, Мидо-Перс, Грек, Ром хэмээх дөрвөн хаант улсыг төлөөлдөг гэж ойлгож байв. Тэд дөрөв дэх хаант улсаас цааш харж чадсангүй. Учир нь тэд папын Ромыг ердөө Ромын хоёр дахь үе шат гэж ойлгож байсан тул дөрөв дэх хаант улс 1798 онд төгссөн гэж үзэж байлаа. Түүхийг харж байсан тэдний тэрхүү байр сууринаас авч үзвэл, эш үзүүлэгийн хувьд үлдсэн цорын ганц замын тэмдэг нь уулнаас огтлогдон гарсан чулуу хөргийн хөлийг цохих Христийн Хоёр дахь Ирэлт байв. Миллеритүүд харь шашинт Ром ба папын Ромын хоорондын эш үзүүлэгийн ялгааг хүлээн зөвшөөрч байсан боловч 1798 оныг Христийн эргэн ирэлттэй тулган нийцүүлэхээс аргагүй болсон учир тэд дөрвөн хаант улсаас цааш харж чадсангүй.

“Бид төмөр нь шавартай холилдсон хөргийн хөлөөр төлөөлүүлэгдсэн Бурханы ариун ажилд хамаарах цаг үед ирээд байна. Бурханд Өөрийн ард түмэн, сонгогдсон ард түмэн бий; тэдний ялган таних чадвар ариусгагдсан байх ёстой бөгөөд суурин дээр мод, өвс, сүрэл тавин өөрсдийгөө бузарлах ёсгүй. Бурханы тушаалуудад үнэнч байдаг сүнс бүр манай итгэлийн ялгарах онцлог нь долоо дахь өдрийн Амралтын өдөр мөн гэдгийг харах болно. Хэрэв засгийн газар Амралтын өдрийг Бурханы тушаасан ёсоор хүндэтгэвэл, Бурханы хүч дотор бат зогсож, нэгэнт ариун хүмүүст хүлээлгэн өгөгдсөн итгэлийг хамгаалан өмгөөлөх байсан. Гэвч төрийн зүтгэлтнүүд хуурамч амралтын өдрийг дэмжиж, өөрсдийн шашны итгэлийг папын эрх мэдлээс гарсан энэ үр садын сахилгатай хольж, Эзэний ариусган ерөөж, хүн ариунаар сахин мөрдөхөд тусгаарлан тогтоосон, Өөрийнх нь болон Өөрийн ард түмний хооронд мянган үеийн турш тэмдэг болгосон Амралтын өдрөөс дээгүүр тавих болно. Сүмийн арга заль ба төрийн арга ухааны холимог нь төмөр ба шавраар төлөөлүүлэгдсэн байдаг. Энэ нэгдэл нь сүмүүдийн бүх хүчийг сулруулж байна. Сүмийг төрийн эрх мэдлээр хангаж байгаа энэ явдал муу үр дагавар авчрах болно. Хүмүүс Бурханы тэвчээрийн хязгаарыг бараг давчихсан байна. Тэд хүч чадлаа улс төрд зориулж, папын эрх мэдэлтэй нэгдсэн. Гэвч Бурхан Өөрийн хуулийг хүчингүй болгосон хүмүүсийг шийтгэх цаг ирэх бөгөөд тэдний хорон үйлс өөрсдөд нь эргэн тусах болно.” Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 4, 1168.

Илчлэл арван долоодугаар бүлэг нь Библийн эш үзүүлэлт дэх хаант улсуудын тухай сүүлчийн тодорхойлолт бөгөөд долоон хаант улс унасан, харин найм дахь хаант улс нь орчин үеийн Ромын гурвалсан нэгдэл мөн болохыг тодорхойлдог. Хэрэв Библийн эш үзүүлэлт дэх хаант улсуудын тухай анхны эшлэл нь Даниелын номын хоёрдугаар бүлэг мөн бөгөөд энэ нь гарцаагүй тийм билээ; тэгвэл сүүлчийн эшлэлийг анхны эшлэлээр дүрслэн үзүүлэх ёстой. Даниелын номын хоёрдугаар бүлгийн дөрвөн хаант улс Илчлэл арван долоодугаар бүлгийн найман хаант улстай хэрхэн нийцэж чадах вэ?

Иймээс урагшлан авч үзэхдээ үүнийг сана: Миллеритүүд өөрсдийн түүхээс цааш орших эш үзүүлэлтийн үйл явдлуудыг харж чадахгүй байв. Тэдний ойлгож, тунхагласан мэдээ нь Христийн Хоёр дахь ирэлтийг эш үзүүлэлтийн түүхийн дараагийн тэмдэг болгон тодорхойлсон. Харин Ром бол эш үзүүлэлтийн түүхийн үзэгдлийг тогтоон тогтоож буй бэлгэ тэмдэг мөн, түүнчлэн Даниелын хоёрдугаар бүлэг ч Миллеритүүдийн суурь үнэнүүд мөн гэсэн Миллеритүүдийн ойлголт зөв бол, энэ нь Илчлэлт номын арван долоодугаар бүлгийн найман хаант улстай хэрхэн нийцэх вэ?

Хэрэв Даниел хоёрдугаар бүлгийн хөрөг дүрслэл нь суурь үндэстэй эсэхэд та эргэлзэж байвал, 1843 болон 1850 оны анхдагчдын хүснэгтүүдийг авч үзэхэд л хангалттай. Аль алинд нь Даниел хоёрдугаар бүлгийн хөрөг дүрслэлийг харуулсан байдаг. Үүнтэй адил ач холбогдолтой нь, Эллен Уайт эдгээр хоёр хүснэгтийг хоёуланг нь Бурханы удирдамжаар, Түүний төлөвлөгөөний дагуу хийгдсэн гэж тодорхойлсон явдал юм.

“1843 оны хүснэгт Эзэний мутраар удирдуулсан байсныг, мөн түүнийг өөрчилж болох ёсгүйг би харсан; тоонууд нь Түүний хүссэнээр байсан; Түүний мутар зарим тоонд буй нэгэн алдааг дарж, нуун халхалж байсан тул Түүний мутар авагдах хүртэл хэн ч үүнийг харж чадахгүй байсан.” Early Writings, 74, 75.

1850 оны зурган хүснэгтийн талаар тэрээр ийнхүү мэдэгдсэн:

“Николс ахын хэвлүүлсэн тэрхүү хүснэгтийн үйл хэрэгт Бурхан оршиж байсныг би харсан. Энэ хүснэгтийн тухай Библид эш үзүүллэг байсныг би харсан; мөн хэрэв энэ хүснэгт Бурханы ард түмэнд зориулагдсан бол, хэрэв энэ нь нэг хүнд хангалттай бол нөгөөд нь ч мөн адил; бас хэрэв нэгэнд илүү том хэмжээгээр шинээр зурсан хүснэгт хэрэгтэй байсан бол, бүгдэд нь ч яг түүнтэй адил хэмжээгээр хэрэгтэй.” Manuscript Releases, volume 13, 359.

Дэлхийд эртнээс уламжлагдан ирсэн нэгэн зүйр үг байдаг бөгөөд түүнд, “Төөрөгдөлд хүргэх зам олон, харин үнэнд хүргэх зам ганцхан” гэж өгүүлдэг. Илчлэлт номын арван долоодугаар бүлэгт гардаг орчин үеийн Ром нь долоогоос гарсан найм дахь толгой мөн гэдгийг хүмүүсээр танин мэдүүлэхгүй байлгахын тулд хэрэглэгдсэн янз бүрийн хэд хэдэн алдаа бий. Тэдгээрийн нэг нь Адвентизмын теологичдын хэрэглэдэг түүхэн хаант улсуудыг буруугаар дүрслэн үзүүлэх явдал юм. Энд би Библийн эш үзүүллэгийн хаант улсуудын тухай ярьж байгаа юм биш; эдгээр нь хоёр өөр нэршил мөн. Библийн эш үзүүллэгийн хаант улсууд Даниелын хоёрдугаар бүлэгт анх дурдагдсанд тулгуурлан тогтоогддог, харин Вавилоноос өмнө түүхэн хаант улсууд байсан. Эллен Уайт түүхэн хаант улсууд хэн байсныг тодорхой хэлдэг боловч Адвентизмын теологичид онгоджуулсан гэрчлэлийг үл ойшоон, Ром үргэлж наймдугаарт гарч ирдэг бөгөөд долоогоос гарсан байдаг гэсэн ойлголтыг бүрхэгдүүлдэг түүхэн хаант улсуудын нэгэн дарааллыг зохиодог. Гэвч үзэгдлийг тогтоодог нь Ром мөн.

Адвентизмын болон урвалт протестантизмын теологичид түүхийн хаант улсууд нь Египет, Ассир, Вавилон, Мидо-Перс, Грек, Ром гэх мэт байсан хэмээн санал болгодог. Харин Систер Уайт түүхэнд гурав дахь нэгэн хаант улс байдгийг бидэнд мэдүүлдэг бөгөөд тэд үүнийг зориуд орхигдуулдаг. Тэд тэр хаант улсыг орхигдуулж байна уу, эсвэл Зөгнөлийн Сүнснийг орхигдуулж байна уу? Аль алийг нь.

Өөр өөрсдөд нь оногдсон цаг хугацаа, байр суурийг нэг нэгээрээ эзлэн өнгөрсөн үндэстнүүдийн түүх нь, өөрсдөө утгыг нь мэдээгүй тэр үнэний талаар өөрийн мэдэлгүй гэрчлэн, бидэнд хандан ярьж байна. Өнөө цагийн үндэстэн бүрд, хувь хүн бүрд Бурхан Өөрийн агуу төлөвлөгөөн дотор байр суурийг нь оноон тогтоосон билээ. Өнөөдөр хүмүүс болон үндэстнүүд алдаа үл гаргагч Нэгэний мутарт буй дүүжин утсаар хэмжигдэж байна. Бүгд өөрсдийн сонголтоор хувь заяагаа шийдэж байгаа бөгөөд Бурхан Өөрийн зорилгуудыг гүйцэлдүүлэхийн тулд бүхнийг захиран удирдаж байна.

“Агуу БИ БАЙНА хэмээгч Өөрийн үгээрээ өнгөрсөн мөнхөөс ирээдүйн мөнх хүртэл, эш үзүүллэгийн гинжин хэлхээнд холбоос холбоосоор нь уялдуулан тогтоосон түүх нь, эрин үеүүдийн цуваанд бид өнөөдөр хаана байгааг, мөн ирэх цагт юуг хүлээж болохыг бидэнд өгүүлдэг. Өнөө цаг хүртэл биелнэ хэмээн эш үзүүллэгээр урьдчилан хэлэгдсэн бүхэн түүхийн хуудсанд мөрөө үлдээсэн бөгөөд цаашид ирэх бүх зүйл ч өөрийн дарааллаар биелнэ гэдэгт бид итгэлтэй байж болно.

“Газрын дээрх бүх ноёрхлын эцсийн сүйрэл нь үнэний үгэнд тодорхойгоор эш үзүүлэгдсэн байдаг. Израилийн сүүлчийн хаанд Бурханаас ял оноон тунхаглах үед айлдсан эш үзүүллэгт энэ мэдээ өгөгдсөн байдаг: “Эзэн БУРХАН ийнхүү айлдаж байна;

титмэн өмсгөлийг ав, титмийг нь хураан ав: ... нам дор нэгнийг өргөмжилж, өндөрт буй нэгнийг дорд болго. Би үүнийг нураана, нураана, нураана; мөн энэ нь дахин байхгүй болно, эрх нь хэнд хууль ёсоор хамаардаг Тэр иртэл; тэгээд Би үүнийг Түүнд өгнө.’ Езекиел 21:26, 27.”

“Израилиас авсан титэм нь дараалан Вавилон, Мид-Перс, Грек, Ромын хаант улсуудад шилжив. Бурхан: ‘Энэ нь эрх нь Түүнд байх Нэгэн иртэл цаашид байхгүй болно; мөн Би үүнийг Түүнд өгнө’ гэж айлдаж байна.”

“Тэр цаг ойртон иржээ. Өнөөдөр цаг үеийн шинж тэмдгүүд бид агуу бөгөөд сүр жавхлант үйл явдлуудын босгон дээр зогсож байгааг тунхаглаж байна. Манай дэлхийд буй бүх зүйл хөдөлгөөн үймээнд байна. Бидний нүдний өмнө Аврагчийн Өөрийн ирэлтийн өмнө тохиох үйл явдлуудын тухай эш үзүүлэлт биелж байна: ‘Та нар дайнууд болон дайны чимээг сонсоно.... Үндэстэн үндэстний эсрэг, хаант улс хаант улсын эсрэг босно: мөн өлсгөлөн, тахал, мөн газар хөдлөлтүүд янз бүрийн газарт болно.’ Матай 24:6, 7.”

“Өнөөгийн энэ цаг үе нь амьд байгаа бүхэнд асар их ач холбогдолтой цаг мөн. Захирагчид ба төрийн зүтгэлтнүүд, итгэл хүлээсэн болон эрх мэдэл бүхий албан тушаал хашдаг хүмүүс, бүх ангийн сэтгэн боддог эрэгтэйчүүд ба эмэгтэйчүүд бидний эргэн тойронд болж буй үйл явдлуудад анхаарлаа төвлөрүүлж байна. Тэд үндэстнүүдийн хооронд оршин буй хурцадмал, тайван бус харилцааг ажиглаж байна. Тэд газар дэлхийн бүх хүчин зүйлсийг эзэмдэн авч буй ширүүсэл, эрчмийг харж, агуу бөгөөд шийдвэрлэх үйл явдал тохиох гэж буйг—өөрөөр хэлбэл, дэлхий асар их гамшигт хямралын ирмэг дээр байгааг—ухамсарлаж байна.”

“Тэнгэрэлч нар одоо тэмцэл мөргөлдөөний салхинуудыг барьж байна. Учир нь дэлхий ирэх сүйрлийнхээ талаар анхааруулга хүлээн авах хүртэл тэдгээр нь үлээх ёсгүй; харин газар дэлхий дээр асгарахад бэлэн нэгэн шуурга хуримтлагдан буй. Бурхан Өөрийн тэнгэрэлч нарт салхинуудыг тавь гэж тушаах үед, ямар ч үзэг дүрслэн бичиж үл чадах тийм тэмцэл мөргөлдөөний дүр зураг бий болно.

“Библи, зөвхөн Библи л эдгээр зүйлсийн талаар зөв үзлийг өгдөг. Энд манай дэлхийн түүхийн агуу эцсийн үзэгдлүүд илчлэгдсэн байдаг; хэдийнээ өөрсдийн сүүдрийг урьдчилан тусгаж буй, тэдний айсуу чимээ газар дэлхийг чичрүүлж, хүмүүсийн зүрхийг айдсаас болж мохож унагаж буй тэр үйл явдлууд.” Education, 178–180.

Энэхүү эшлэлд бидний цаг үед хамаарах ихээхэн гэрэл бий. Харин миний онцлон тэмдэглэхийг хүсэж буй зүйл нь Сестра Уайт түүхэн дарааллаар Вавилоны өмнө байсан хаант улс нь Ассир биш, харин Израиль байсан гэдгийг тодорхойгоор ялган зааж өгсөн явдал юм. Теологичдын хэрэглэдэг түүхэн хаант улсуудын дараалал нь түүхэн хаант улсын хувьд Израилийг орхигдуулдаг бөгөөд энэ нь Соломон хааны хаанчлалын үед тогтоогдсон хүч чадал, сүр жавхланг үл харгалзан, мөн Израилийн титэм Вавилонд шилжсэн тухай Езекиел болон Эллен Уайтаар дамжин өгөгдсөн сүнслэг онгодын шууд гэрчлэлийг үл харгалзан тийнхүү үйлддэг.

Хэрэв бид түүхийн хаант улсуудад онгодоор өгөгдсөн тайлбарыг хэрэглэвэл, Израиль тэдгээр хаант улсуудын дунд тооцогдох ёстойг олж харна. Израиль, Ассири, Египет нь Библийн зөгнөлийн анхны хаант улс болох Вавилоноос өмнө байсан түүхийн хаант улсууд юм. Иймээс “түүх”-ийн дөрөв дэх хаант улс нь Вавилон, тав дахь нь Мидо-Перс, зургаа дахь нь Грек, долоо дахь нь харь Ром, найм дахь нь папын Ром байсан бөгөөд энэ нь харь Ромын хоёр дахь үе шатыг төлөөлдөг учраас долоон улсын нэгээс гарсан байв. Түүхийн хаант улсуудын хүрээнд папын Ром нь найм дахь бөгөөд долоон улсын нэгээс гарсан юм.

Даниелын долоодугаар бүлэгт Библийн эш үзүүлгийн хаант улсууд араатнуудаар дүрслэгдсэн байдаг. Вавилон нь арслан бөгөөд түүний дараа Мидо-Персийн баавгай гарч ирсэн. Гурав дахь нь ирвэсээр дүрслэгдсэн Грек байсан бөгөөд үүний дараа “аймшигт бөгөөд сүрдэм” бөгөөд “төмөр шүдтэй” араатан болох Ром гарч ирсэн. Даниелын хоёрдугаар бүлгийн хөрөгтэй нийцэн, тэрхүү аймшигт араатан нь Библийн эш үзүүлгийн дөрөв дэх хаант улс болох Ром юм.

Миллеритүүд дөрөв дэх хаант улсыг Ром гэж ойлгодог байсан тул тэрхүү аймшигт араатны шинж чанаруудыг мөн тийнхүү ойлгож, араатанд хамаарах эш үзүүллийн бүх шинжүүдийг зүгээр л дөрөв дэх хаант улсад хэрэглэсэн юм. Тэд уг эшлэл доторх харь Ром ба папын Ромын ялгааг харсан боловч, Библийн эш үзүүллийн тав дахь хаант улсыг харж чадаагүй; учир нь тэд Библийн эш үзүүлэл дэх хаант улсуудын анхны дурдагдлыг зөвөөр өөрсдийн лавлах цэг болгон хэрэглэсэн байв. Гэвч хоёр Ромын хоорондын ялгаа уг эшлэлд байдаг бөгөөд энэ нь хоёр Ромын ялгааг хоёр хаант улсыг төлөөлж буйгаар авч үзэх боломжийг бидэнд олгодог. Гэвч энэ нь бидний авч үзэж буй гол санаа биш юм.

Тийнхүү тэрээр хэлсэн нь: Дөрөвдэх араатан нь газар дэлхий дээрх дөрөвдэх хаанчлал мөн; тэр нь бүх хаанчлалаас өөр байх бөгөөд бүх дэлхийг залгиж, түүнийг дэвслэн ниргэж, хэсэг хэсгээр нь бут цохино. Мөн энэ хаанчлалаас гарсан арван эвэр нь босон гарч ирэх арван хаад мөн; тэдний дараа өөр нэгэн гарч ирэх бөгөөд тэр нь эхнийхээс өөр байж, гурван хааныг дорд оруулна. Тэрээр Хамгийн Дээдийн эсрэг ихэмсэг үгсийг хэлж, Хамгийн Дээдийн ариун хүмүүсийг зовоон туйлдуулж, цаг хугацаа ба хуулиудыг өөрчлөхийг санаархана; мөн тэд түүний гарт нэг хугацаа, хоёр хугацаа, хагас хугацааны турш өгөгдөнө. Харин шүүх сууж, түүний ноёрхлыг эцэст нь хүртэл устган сүйтгэхийн тулд түүнээс булаан авна. Даниел 7:23–26.

Даниелын хоёрдугаар бүлэг дэх дөрөв дэх хаант улс нь Ром мөн. Арван эвэр нь харь шашинт Ромын хаант улсыг бүрдүүлж байсан арван үндэстнийг төлөөлдөг бөгөөд 538 онд папын Ром ертөнцийг захирахаас өмнө тэдгээр хаант улсуудаас гурав нь зайлуулагдах, өөрөөр хэлбэл үндсээрээ сугалагдах ёстой байв. Дараа нь наймдугаар эшлэлийн “хүний нүд мэт нүдтэй, агуу үгсийг хэлдэг амтай” “жигжиг” “эвэр” гарч ирнэ. Хэрэв дөрөв дэх хаант улсад арван эвэр байгаа бөгөөд “жигжиг эвэр” тэдгээр гурван эвэрний оронд гарч ирэхийн тулд гурав нь зайлуулагддаг бол, тэр гурван эвэр зайлуулагдахад долоон эвэр үлдэнэ, харин жигжиг эвэр нь найм дахь нь болно. Учир нь Ром үргэлж найм дахь нь болон гарч ирдэг бөгөөд долоогийн дотроос байдаг. Энэ бүлэгт Ромын хоёр үе шатны талаар олон гэрэл байдаг боловч бид энд зөвхөн эш үзүүллэгийн хувьд ч, түүхэн хувьд ч Ром найм дахь нь

болон гарч ирдэг бөгөөд долоогийн дотроос байдаг гэдгийг батлах хоёр дахь гэрчийг өгч байна.

Наймдугаар бүлэгт бид долдугаар бүлгийн дэлгэрүүлэлтийг олж хардаг. Энэ бүлэг дахин Библийн эш үзүүлэгийн хаант улсуудыг тодорхойлдог боловч эхний хаант улс болох Вавилоныг орхисон байдаг. Учир нь Даниел наймдугаар бүлгийн үзэгдлийг хүлээн авах үед Вавилоны төгсгөл маш ойрхон байсан юм. Энэ бүлэгт Мидо-Персийг хоёр эвэртэй хуцаар дүрсэлсэн байдаг. Грекийг нэг эвэртэй, тэр эвэр нь хугарч, хугарсан эврээс дөрвөн эвэр урган гардаг ухнаар дүрсэлжээ. Дараа нь Грекийн дараа “жигжиг эвэр” гарч ирдэг бөгөөд энэ жигжиг эвэр нь дахин Ромыг төлөөлж байна. Ром нь Грекийн эзэнт гүрний шууд үргэлжлэл байгаагүй боловч уг хэсэгт жигжиг эвэр нь эхний эвэр—Агуу Александрийг төлөөлдөг—хугарсны дараа Грекийн хаант улсад гарч ирсэн дөрвөн эвэрний нэгээс гарч ирж буйгаар дүрслэгдсэн байдаг. Ром нь грекчүүдийн үр удам байгаагүй ч дэлхийг байлдан дагуулах үйлсээ Грекийн бүс нутгаас эхлүүлсэн бөгөөд энэ утгаараа тэрхүү дөрвөн эвэрний нэгээс гарч ирсэн юм.

Иймээс бид наймдугаар бүлэгт долоодугаар бүлгийн хоёр дахь гэрчлэлийг олж хардаг. Мидо-Перст хоёр эвэртэй байсан, Грек нэг эвэртэй байсан бөгөөд түүнээс хойш дахин дөрвөн эвэр гарч ирсэн. Энэ нь Ромоос өмнөх долоон эвэр болж байна, учир нь бяцхан эвэр Грекийн дөрвөн эврийн нэгээс гарч ирсэн юм. Хоёр дээр нэг дээр дөрөв нэмбэл долоо болно; тэгээд Ром, өөрөөр хэлбэл бяцхан эвэр, найм дахь нь бөгөөд тэр нь долоон эврийнх юм. Ром Грекийн эвэрнүүдийн нэгээс гарч ирдэг болохыг тодорхойлдог энэ хэсэг нь Миллер болон түүний хамтран зүтгэгчид өөрсдийн түүхэнд сөрөн тулгарах ёстой байсан эш үзүүлэгийн хамгийн хүчтэй маргаануудын нэг байсныг тэмдэглэх нь зүйтэй.

Тэр үеийн протестантууд Ромын бяцхан эвэр нь Ром байж болохгүй гэж зүтгэж байв, учир нь эш үзүүлэлт бяцхан эвэр нь Грекийн дөрвөн эвэрний нэгээс гарч ирсэн хэмээн тодорхойлдог. Тиймээс тэд бяцхан эвэрийг Их Александрын мөхлийн дараах хуваагдлын дараа түүхэнд үргэлжилсэн Селевкидийн хаадын нэг болох Антиох Епифан гэж тайлбарлаж байлаа. Энэ асуудлаарх Миллеритийн түүхэн маргаан маш хүчтэй байсан тул 1843 оны зурагт Даниел бяцхан эвэрийг Грекийн дөрвөн эвэрний нэгээс гарч ирэхийг харсан, иймээс энэ нь Ромыг зааж болохгүй, учир нь Ром Грекээс үүсээгүй гэсэн баримтад тулгуурласан протестант сургаалын эсрэг нотолгоог оруулсан байв. Энэ маргаан Даниелын номд Ромыг тодорхойлсон бүх эшлэлүүдэд нөлөөлсөн. Протестант байр сууринд Даниел 11-ийн арван дөрөвдүгээр эшлэл дэх “чиний ардын дээрэмчид” нь заавал Антиох Епифан байх ёстой гэж үздэг байв. Иймээс Миллеритүүд Эгч Уайт “Эзэний мутраар удирдуулсан бөгөөд өөрчилж болохгүй” хэмээн тодорхойлсон тэр зураг дээр, Антиох Епифаны тухай нэгэн эшлэлийг оруулж, тэр яагаад дөрөв дэх хаант улс байж чадахгүйг тэмдэглэсэн юм. Эш үзүүлэгийн түүхийн үзэгдлийг Ром тогтоодог уу, эсвэл Христ төрөхөөс зуу гаруй жилийн өмнө нас барсан нэгэн Селевкидийн хаан Христийн цовдлолын үед Түүний эсрэг боссон хүчийг төлөөлсөн үү?

Энд тавигдаж болох асуулт нь: хэрэв Ром нь Грекийн шууд удам биш байсан юм бол, яагаад Даниелд Ромыг Грекийн эвэрнүүдийн нэгээс гарч ирж буйгаар үзүүлсэн бэ? Хариулт нь,

Ромын хүчирхэгжин мандах эхлэл нь урьд нь Грекийн нутаг дэвсгэр байсан тэр бүс нутагт тавигдсан явдал юм. Гэвч яагаад эш үзүүлэгийг ийм төөрөгдөл үүсгэхээр дүрслэн үзүүлсэн юм бэ?

Ром хаанаас өндийн гарч эхэлснийг тэмдэглэхийн ач холбогдлоос гадна дор хаяж нэг хариулт нь, Ром ямагт найм дахь нь болон гарч ирж, мөн долоон дотроос байдаг гэх оньсого нь, Ромыг Грекийн нутаг дэвсгэртэй холбон үзсэнээр, Ром долоон дотроос байдаг гэх тэр оньсогын гол санааг хадгалах явдлаар тайлагддаг оршино. Тэр оньсого ийм чухал боловч Миллеритүүд түүхэн байр сууринаасаа уг ойлголтыг хэзээ ч ухаарч чадахгүй байсан. Зөвхөн 1843 оны зурагт төдийгүй, мөн 1850 оны зурагт буй бүх эшлэлүүд нь Бурханы эш үзүүлэгийн Үгэнд шууд авч үзэгддэг сэдвүүдийн дүрслэлүүд байдаг бөгөөд, зөвхөн Антиох Эпифан бол Христийн эсрэг зогссон хүч биш гэдгийг онцолдог тэр нэг эшлэлийг эс тооцвол, уг зурагт оруулсан нэмэлт нь маш их ач холбогдолтой юм. Адвентизм сууриасаа хазайсныхаа дараа өнөөдөр Даниел арван нэгийн арван дөрөвдүгээр эшлэлийн хүч нь Ром биш, харин Антиох Эпифан мөн хэмээн зааж байгаагаа олж харах нь хичнээн эмгэнэлтэй вэ! Тэд одоо Миллеритүүдийн маш хүчтэйгээр эсэргүүцэж, 1843 оны зураг дээр тэр маргааныг дүрсэлсэн тэр сургаалыг зааж байна!

Түүхэн дэх хаант улсууд Ром найм дахь нь болж гарч ирдэг бөгөөд долоогийнх нь мөн болохыг илтгэнэ. Долоодугаар бүлэгт “Хамгийн Дээдийн эсрэг агуу үгс” хэлдэг “жигжиг эвэр” найм дахь нь болж гарч ирдэг бөгөөд долоогийнх нь мөн юм. Наймдугаар бүлгийн эвэрнүүд Ром найм дахь нь болж гарч ирдэг бөгөөд долоогийнх нь мөн болохыг илтгэнэ.

Дараагийн өгүүлэлд Илчлэл арван долоодугаар бүлэгт дүрслэгдсэнчлэн орчин үеийн Ром хэрхэн найм дахь нь болон гарч ирж, мөн долоон хаанчлалын нэг болохыг авч үзнэ. Дараа нь бид Даниел хоёрдугаар бүлэгт эргэн очиж, Библийн эш үзүүлгийн хаанчлалуудын анхны дурдатгал болох Даниел хоёрын дөрвөн хаанчлал яагаад Илчлэл арван долоодугаар бүлгийн найман хаанчлалтай нийцэж байгааг тодорхойлно.